

گاما

فکر راه‌اندازی‌ی مجله‌ی ای در مورد فیزیک، در زمستان ۱۳۷۹ به سر ما زد. ایده این بود که مجله‌ی آموزشی و فرهنگی در زمینه‌ی فیزیک، به زبان فارسی، برای فیزیک‌پیشه‌ها و دانش‌جوهای فیزیک راه‌اندازی شود.

در فروردین ۱۳۸۰ برای گرفتن مجوز انتشار اقدام کردیم، و این مجوز در آبان ۱۳۸۲ داده شد، و اینک به لطف خدا اولین شماره‌ی گاما را در آورده ایم.

مخاطب‌ها‌ی اصلی‌ی گاما فیزیک‌پیشه‌ها و دانش‌جوهای فیزیک اند. البته شاید دانش‌آموزهای علاقه‌مند سال‌های آخر دبیرستان هم چیزهای مفیدی در آن پیدا کنند. چیزهایی که در گاما می‌آید این‌ها است: (۱) مقاله‌های آموزشی (۲) مقاله‌های فرهنگی و تاریخی‌ی فیزیک (۳) مقاله‌هایی مربوط به مسائل فیزیک در ایران (۴) خبرهای فیزیک (۵) مرور کتاب (۶) گزارش (۷) مصاحبه (۸) ترجمه‌ی چیزهایی که فیزیک‌پیشه‌ها‌ی بزرگ نوشته‌اند. البته علاوه بر این‌ها، چیزهایی هم برای پُر کردن قسمت‌های سفید کاغذ خواهد بود.

بنا‌ی ما بر این است که فقط چیزهایی را که فیزیک‌پیشه‌ها‌ی بزرگ نوشته‌اند ترجمه کنیم. این قیدی است که ما برپای خود زده‌ایم تا مجله تبدیل نشود به جنگ‌ی از ترجمه‌ها.

برای انتخاب اسم مجله این ملاحظات در نظر گرفته شد: (۱) در این اسم واژه‌ی «مجله» نیست؛ (۲) این اسم را نمی‌شود ترجمه کرد، و به این ترتیب در نگارش اسم مجله به زبان‌های دیگر ابهام‌ی به وجود نمی‌آید؛ (۳) این اسم شبیه اسم مجله‌های دیگر فیزیک (دست‌کم مجله‌های فارسی در این زمینه) نیست؛ (۴) این اسم کوتاه است؛ و (۵) دورادور به فیزیک مربوط است.

گاما نثر و رسم‌الخط استاندارد ندارد. هر مطلب‌ی به سلیقه‌ی نویسنده (یا مترجم) نوشته می‌شود. گاما یا مطلب را برای چاپ می‌پذیرد، یا آن را نمی‌پذیرد؛ اما در متن‌ی که نویسنده نوشته دست نمی‌برد.

این طنز تاریخی هم جالب است: ویراستارهای گاما، در زمستان ۱۳۷۹ عضو سه دانش‌گاه مختلف بودند، اما ضمناً همه‌گی پژوهش‌گر مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات بودند، و همان‌جا بود که با هم راجع به گاما صحبت می‌کردند. در بهار ۱۳۸۰، حوادث‌ی این جمع را پراکند از قضا‌ی روزگار، پس از سه سال، و درست پیش از آن که مجوز گاما داده شود، همه‌گی به جزیک نفر در یک‌جا جمع شده‌اند - این بار در دانش‌گاه الزهرا.

چند نکته در باره ی آن چه در گاما خواهد آمد

- گاما آموزشی است. بسیاری از چیزها یی که در گاما خواهد آمد، مطالب کاملاً جافتاده و دانسته ی فیزیک است؛ مطالب ی که نویسنده ی مقاله و ویراستاران گاما فکر می کنند برا ی بالا بردن سطح دانش دانش جوها ی فیزیک مفید است.
- گاما مجله ی پژوهشی نیست، اما ویراستاران گاما بسیار خوش حال می شوند اگر مقاله ها یی دریافت کنند که یک موضوع پژوهشی ی به سرانجام رسیده¹ را برا ی طیف گسترده تری از فیزیک پیشه ها، و از جمله دانش جوها، توضیح دهد. قاعدتاً این جور نوشته ها را باید خود پژوهش گرها بنویسند.
- گاما فصل نامه است. به این دلیل جا ی خوب ی برا ی چاپ خبرها ی روز فیزیک نیست. برا ی اطلاع از خبرها به ترین وسیله اینترنت است. یک ی از منزل گاه ها یی که برا ی این کار بسیار مناسب است این است:
<http://physicsweb.org/article/news>
- این منزل گاه مال مؤسسه ی فیزیک اروپا (IoP) است. با فرستادن یک ایمیل ساده می توانید اخبار هفته گی ی این منزل گاه را (به زبان انگلیسی) مشترک شوید. از سال 2000 به این طرف، محمد خرمی این خبرها را هر هفته ترجمه می کند و آن ها را رو ی منزل گاه خود اش می گذارد. فعلاً نشانی ی منزل گاه خرمی این است:
<http://staff.alzahra.ac.ir/mamwad>
- شاید اگر برا ی ایشان هم ایمیل ی بفرستید ایشان هم هر هفته خبرها یش را برا ی شما بفرستد.
- سازمان معتبر دیگری که هر هفته خبرها ی فیزیک را منتشر می کند، جامعه ی فیزیک آمریکا (AIP) است. برا ی خواندن این خبرها بروید به
<http://www.aip.org/physnews>
- این منزل گاه خبرها ی هفته گی اش را update می نامد. این خبرها را هم می توانید با فرستادن یک ایمیل ساده مشترک شوید. هر ماه سه چهار تا از این update ها در ماه نامه ی Physics Today چاپ می شود.
- گاما در هر شماره چند خبر را می آورد. مسلماً این خبرها از میان حدود سی چهل خبر گزیده شده اند. سعی ما بر این است که در هر شماره (بعض ی از این خبرها را تشریح کنیم).

---

¹ یعنی کارها یی که در یک مجله ی بین المللی چاپ شده اند.